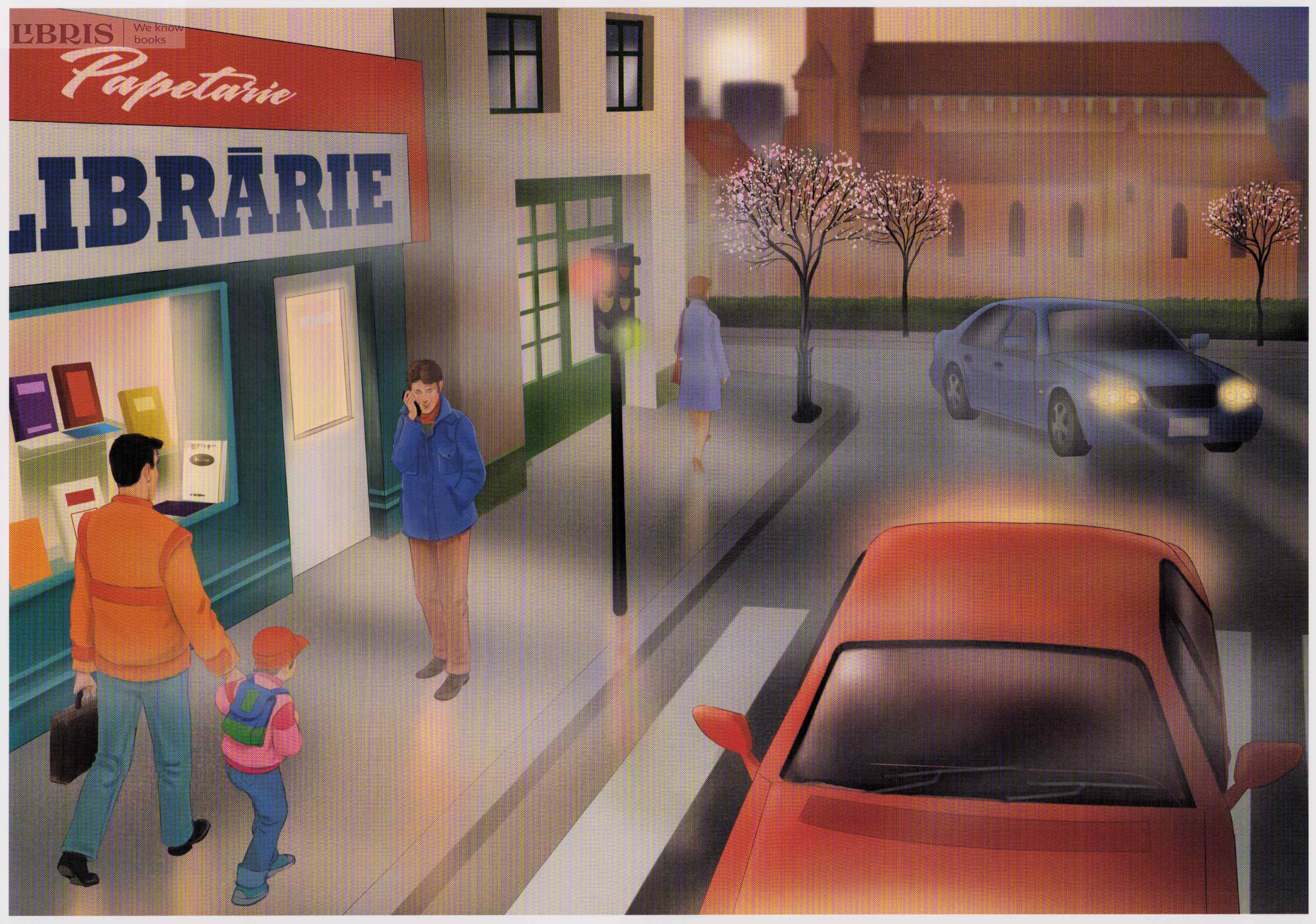

LIBRIS

We know
books

Papetărie

LIBRĂRIE

Ceața se formează în zilele reci, când vaporii de apă se condensează foarte aproape de sol. Ea este formată din picături fine de apă sau cristale fine (uneori cristale fine de gheață) care se află în aer. În zilele cu ceață, circulația oamenilor și a vehiculelor este îngreunată de norii de ceață.

Ceața se formează mai frecvent în văi unde temperatura e mai scăzută și umiditatea e mai mare. Ea se formează îndeosebi dimineața și seara. Ea poate fi observată mai des primăvara și toamna, când temperaturile sunt mai scăzute și vaporii ating starea de saturație mai ușor decât vara.

La o vizibilitate în nor mai mare (între 1-2 km) ceața se numește *negură* sau *păclă*. Când vizibilitatea în nor este mai mică de 1 km spunem că este *ceață*.

Ceața a fost observată și descrisă în literatură astfel:

„Muntele e limpede și văile-s în ceață, ... o *ceață lăptoasă* care acoperea văile depărtate. O ceață care stătea asupra văilor în puterea greutății. O ceață din care curgea burniță și răceală.” (*Valea Frumoasei*, de Mihail Sadoveanu)

„*Neguri fumegânde* pluteau în văzduhul adânc al văilor, iar din lumina, cu care răsăritul începuse a inunda nemărginirile, cel mult dacă mai ajungeau până la noi câteva raze strălucite.” (*Hălăuca*, Calistrat Hogaș)

„Neguri albe, strălucite

Naște luna argintie,

Ea le scoate peste ape,

Le întinde pe câmpie;" (*Crăiasa din povești*, Mihai Eminescu)

Sugestii de întrebări pentru Lectura după imagini:
Privește imaginea, denumeste anotimpul ilustrat.
Precizează schimbările petrecute în natură odată cu sosirea primăverii.
Denumeste lunile corepunzătoare anotimpului primăvara.
Recunoaște fenomenul care este surprins în imagine.
Enumeră și alte fenomene caracteristice acestui anotimp.
Știi ce modificări din natură vestesc ploaia?
Ce anotimp îți aduce mai multe bucurii, iarna sau primăvara?

Sugestii tematice pentru activitățile pe domenii experiențiale (ADE) și pentru jocurile și activitățile alese (ALA), în contextul în care abordăm tema LUCRĂRI DE PRIMĂVARĂ în cadrul unui proiect tematic:

I. DOMENIUL LIMBĂ ȘI COMUNICARE (DLC)
Povești: „Pic-Pic și Pica-Pica”, Liliana Trăsnea; „Povestea unei picături de apă”, Lia Dracopol Fudulu; „O rază”, de Emil Gârleanu
Poveste cu început dat: „Melcul și ciuperca”
Poezii: „E primăvară”, de Lidia Constantinescu; „Vine ploaia”, de George Coșbuc; „Primăvara”, de Georgeta Rusu; „Primăvara”, de Veronica Porumbacu
Exerciții de pronunțare: „Cum face...” - ploaia, vântul, broasca etc. (Onomatopee)
Exerciții grafice: „Soarele și razele lui” (cercul - linia curbă închisă; linii oblice, verticale și orizontale); „Norii” (linii curbe închise)
Jocuri de masă: „Peisaj de primăvară” (reconstituire)
Jocuri de rol: „De-a v-ați ascunselea” (norii și soarele); „Zâna Iarna și Zâna Primăvara” (comparația vremii)

<i>Ghicitori:</i>		
Ziua se mărește, Zăpada se topește Grădina a-nverzit, Cine a venit? (Primăvara)	Se umflă pâraiele, Se-ntorc călătoarele. Iarba-ncepe să-ncolțească Și pomii să înflorească. (Primăvara)	Zăpada s-a topit, Ghiocelul a răsărit, Pomul a înmugurit Ce anotimp a venit? (Primăvara)
Ce zboară pe sus Și nu-l vezi? (Vântul)	La doi pași nu poți să vezi Că-i perdea prin aer crezi. Aburi mici de apă sunt Stând aproape de pământ. (Ceața)	

II. DOMENIUL ȘTIINȚĂ
Activități matematice:
Exerciții: „Crengi de diferite mărimi” (ordonarea cu material individual)
Cunoașterea mediului:
Lectură după imagini: „Ploaia de primăvară” (fenomene ale naturii)
Jocuri didactice: „Spune ce știi”; “Când se întâmplă?”
Experiement: „Creează ploaia” - Se lasă o lingură de metal în congelator cam jumătate de oră, se fierbe apă într-un ceainic, se pune o farfurie pe ceainic, apoi se ține lingura cu un șervet de bucătărie în aburul care iese prin orificiul ceainicului care fierbe. Ploaia se formează când aburul (vapori de apă) din ceainic intră în contact cu lingura rece. Vaporii se condensează, formând picături de apă, care se desprind și cad de pe lingură.

III. DOMENIUL ESTETIC ȘI CREATIV
Educație plastică:
Desen: „Anotimpul primăvara” (folosind cât mai multe elemente specifice)
Pictură: „Flori pe câmp bătute de vânt” (tehnici combinate); „Peisaj în ceață” (fuzionarea culorilor)
Educație muzicală:
Cântece: „Primăvara a sosit”, de Nicolae Oancea; „Rândunica”, muzica Tudor Chiriac; „Primăvara”, versuri George Topîrceanu (audiție)

IV. DOMENIUL OM ȘI SOCIETATE
Educație pentru societate:
Convorbiri: „Cine ajută plantele să crească?”; „Apa, prieten sau dușman?”
Activități practice și gospodărești: „Zâna Primăvara” (decupare, îndoire, lipire); „Cuiburi de păsărele”; „Îngrijirea unei plante” (udarea)

V. DOMENIUL PSIHO-MOTRIC
Exerciții pentru dezvoltarea fizică: „Arbori în bătaia vântului” (îndoiri de trunchi)
Euritmie (sunet și mișcare): „Orchestra veselă”; „Dansul florilor”
Jocuri de mișcare: „Plouă”; „Broscuțele sar în lac!”

Informații utile:
Anotimpul primăvara are trei luni: Martie (Mățișor), Aprilie (Prier) și Mai (Florar). Viața oamenilor, a plantelor, a animalelor se modifică în funcție de acest anotimp.

La începutul *primăverii*, zilele sunt egale cu nopțile (20, 21 martie - echinocțiul de primăvară), apoi zilele se măresc. Soarele urcă în fiecare zi tot mai sus pe cer. Căldura se instalează încetul cu încetul.Vremea este schimbătoare. Adesea, cad *ploi* sau *lapoviță*. Bate *vântul* destul de des. Topirea zăpezilor și o ploaie mare umple albiile râurilor și pâraielor pe care le face să se revarse. Apa acoperă tot ce întâlnește în cale. *Inundațiile* sunt periculoase deoarece nimeni nu se așteaptă să se producă. În acel moment trebuie părăsite casele care au rămas izolate ca niște insule.

În unele dimineți sau seri se poate observa *ceața*. Ea este un nor în apropierea solului care micșorează vizibilitatea și se formează când umezeala din atmosferă se condensează și se împrăștie în sus. Ceața se formează și când un aer cald și umed se deplasează peste o întindere de apă rece. Ea apare ca un strat deasupra apei și este menținută acolo de către aerul cald de deasupra ei. *Pâcla* se formează adeseori în văile împădurite. Pe înălțimile ce străjuiesc valea, temperaturile sunt mai ridicate, ceea ce face ca umezeala de pe copaci să se condenseze, formând pâcla ce se lasă în jos. Aceasta se evaporă pe măsură ce soarele încălzește solul. Ceața este mai frecventă primăvara și toamna, când temperaturile sunt mai scăzute și vaporii ating starea de saturație mai ușor decât în timpul verii.

Timpul se schimbă fără încetare, mai ales primăvara, când totul este în schimbare. Natura se trezește la viață. Plantele ies din pământ, pomii se acoperă cu muguri, flori și frunze. Toate acestea îndrăgesc vremea călduroasă și ploile de primăvară. Păsările migratoare se întorc, fac ouă, le clocesc și scot pui. La fel, majoritatea animalelor nasc pui. Sunt și viețuitoare care îndrăgesc zilele ploioase de primăvară. După ploaie, poți să vezi un melc târându-se pe iarba udă sau o rămă răsucindu-se prin noroi. Albinele sunt foarte ocupate primăvara. Ele zboară neîncetat din floare în floare pentru căutarea nectarului din care fac miere toată primăvara și vara.Oamenii încep să poarte pulovere, pălării, pantofi și își pun umbrela la îndemână. Ei au multă treabă primăvara în *parcuri* și *livezi*: curăță pomii de ramurile uscate, taie coroanele, ară ogoarele, seamănă grâul și porumbul; în *grădina* de legume și flori: sapă, plantează răsadurile etc. Îngrijesc animalele, păsările și puii lor. Plantează flori în jardiniere și ghivece.

Observând modificările din mediul înconjurător știi cum va fi vremea. De exemplu, când aerul este ușor, insectele urcă spre cer. Pentru a le prinde, rândunelele zboară și ele sus. Când aerul este greu și este zăpușeală, insectele coboară și rândunelele la fel.

Încearcă și tu!
• Dacă ieși afară după ploaie, poți să vezi câteva viețuitoare care iubesc mult apa (melcul, râma). Desenează-le într-un caiet-jurnal și ține-le minte.
• Când soarele este pe cer, privește umbra ta, a unui copac sau a unei clădiri înalte. Ține minte cum este și compar-o cu umbra pe care ai observat-o în alt anotimp.

Știi că...?
• Pentru a trăi, plantele au nevoie de *apă* și *lumină*. Dacă sunt lăsate în întuneric sau dacă nu sunt udate, ele se îngălbenesc și mor.
• Vântul transportă semințele dintr-o parte în alta. Oriunde ajung, ele se transformă în plante. Așa că florile din preajma ta s-ar putea să fi venit de la mii de kilometri depărtare.
• Timpul urât este semnalat de adăpostirea animalelor sălbatice, de ascunderea șerpilor și șopârelor, de întoarcerea turmelor de oi către adăpost etc.